

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA “1 DECEMBRIE 1918” ALBA IULIA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ISTORIE, FILOLOGIE ȘI
ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI
DOMENIUL FILOLOGIE**

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**O ANALIZĂ DE CORPUS A DISCURSULUI URILOR COVID-19 PE
FACEBOOK**

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT:

Prof. univ. dr. TEODORA POPESCU

STUDENT-DOCTORAND:

FRANCISC HORVATH

ALBA IULIA

2026

Cuprins

Lista abrevierilor	5
Lista figurilor și a diagramelor	7
1. Introducere.....	8
1.1. Context și motivație	8
1.2. Ipoteze și obiective de cercetare	11
1.3. Rezultate așteptate și limite	13
2. Cadrul teoretic și premisele metodologice	15
2.1. Lingvistica corpusului	15
2.1.1. Introducere în lingvistica corpusului	15
2.1.2. Date din corpus: acces și analize	25
2.1.2.1. Concordanțieri: Instrumente și tehnici	26
2.1.2.2. Prezentare generală istorică a software-ului de analiză a corpusului	28
2.1.3. Abordări neo-firthiene ale lingvisticii corpusului Neo-Firthian	32
2.1.3.1. Colocație și structurare lexicală	32
2.2. Metafora în limbaj și discurs	35
2.2.1. Abordări bazate pe corpus pentru analiza metaforelor	35
2.2.2. Abordări cognitive și psiholingvistice	38
2.2.2.1. Metafore conceptuale	38
2.2.2.2. Metode de intuiție și elicitare	41
2.2.2.3. Semnalarea metaforei	42
2.2.2.4. Extragerea metaforelor din corpusuri	43
2.2.3. Abordări ale metaforei orientate spre discurs	47
2.3. Analiza discursului și analiza critică a discursului (ACD)	48
2.3.1. Principiile analizei discursului	51
2.3.1.1. Context și interpretare	53
2.3.1.2. Referențierea și construcția sensului	58
2.3.1.3. Coerența în discurs	59

2.3.2. Analiza critică a discursului: Fundamente teoretice	61
2.3.2.2. Scopurile și aplicațiile ACD	64
2.3.2.1. Curente principale ale ACD	65
2.4. Umor și jocuri de cuvinte în discursul media	65
2.4.1. Abordări lingvistice ale umorului	65
2.4.2. Strategii umoristice în limbaj	67
2.4.2.1. Satiră, parodie, ironie și sarcasm.....	67
2.4.2.2. Calambururi și jocuri de cuvinte.....	69
2.5. Politețe și impolitețe în comunicarea interculturală	72
2.5.1. Prezentare generală a teoriei politeții	75
2.5.2. Dimensiuni și manifestări ale nepoliteții	76
2.6. Concluzii	77
3. Cadrul analitic. Înțelegerea discursului instigator la ură	80
3.1. Definiții și concepte de bază. Discurs instigator la ură. Considerații scurte	80
3.2. Cadre juridice și reglementări privind discursul instigator la ură	82
3.3. Politicile Facebook și moderarea conținutului COVID-19	85
3.4. Abordări analitice ale discursului instigator la ură pe rețelele de socializare	87
3.5. Concluzii	89
4. Cadrul metodologic	91
4.1. Proceduri de colectare a datelor	91
4.2. Instrumente analitice: concordanțierul WordSmith	94
4.3. Modelul de cercetare și metodologia	95
4.4. Concluzii	98
5. Analiza și interpretarea datelor	100
5.1. Cuvinte cheie și modele cologaționale despre COVID-19	100
5.2. Analiza cantitativă	190
5.2.1. Tipologii ale discursului urii	181
5.2.2. Umor și jocuri de cuvinte în discursul despre COVID-19	236
5.2.3. Limbaj metaforic legat de COVID-19	247
5.3. Analiza calitativă	253

5.4. Concluzii	258
Concluzii și recomandări	260
Bibliografie	265
Anexa 1	284
Anexa 2	285
Anexa 3	286
Anexa 4	287

Cuvinte cheie: Analiza corpusului, discurs instigator la ură legat de COVID-19, discurs, cologații, limbaj umoristic, metafore, jocuri de cuvinte, mass-media, Facebook.

Abstract

Prezenta cercetare doctorală își propune să detecteze și să analizeze manifestările discursului instigator la ură apărute în timpul pandemiei globale de COVID-19, în special pe platforma de socializare Facebook. Această platformă a fost aleasă datorită statutului său de cel mai utilizat serviciu de socializare atât în România, cât și la nivel global. În contextul acestui studiu, discursul instigator la ură este definit ca limbaj public care exprimă ură sau incită la violență împotriva unor persoane sau grupuri pe baza genului, rasei, etniei, religiei, orientării sexuale sau a altor caracteristici, inclusiv a stării medicale. Datele utilizate în această analiză au fost extrase de pe paginile de Facebook aparținând unor organizații importante de știri britanice, americane și internaționale, constând în comentarii ale utilizatorilor care răspund la postările care cuprind știri despre COVID-19.

Având în vedere natura interdisciplinară a cercetării, un cadru teoretic extins a fost imperativ. Studiul începe prin stabilirea fundamentelor lingvisticii corpus, concentrându-se pe modurile de comunicare, tipurile de corpus, procedurile de colectare a datelor, accesul și analiza datelor, instrumentele analitice, concordanțele și abordarea neo-firthiană a cologației și discursului. Întrucât limbajul metaforic a fost anticipat a fi o caracteristică importantă a datelor, studiul investighează în continuare modul în care metaforele pot fi identificate și extrase dintr-un corpus folosind diverse tehnici lingvistice și computaționale. Aceasta este urmată de o explorare a analizei discursului (DA) și a analizei critice a discursului (ACD), deoarece ambele sunt esențiale pentru înțelegerea contextului comunicativ și a implicațiilor ideologice ale discursului instigator la ură identificat.

Întrucât corpusul realizat de autor cuprinde comentarii din partea unui public global, au fost încorporate teorii ale politeției și ale nepoliteției pentru a oferi o relatare nuanțată a interacțiunii pragmatice. Studii recente despre umor și discursul media au stat, de asemenea, la baza analizei.

În acest sens, studiul clasifică și exemplifică diverse forme de jocuri de cuvinte și umor - inclusiv calambururi - și introduce o taxonomie gradabilă care cuprinde satira, parodia, ironia și sarcasmul. Un obiectiv cheie al studiului este de a distinge între exprimările legitime de opinie - protejate de libertatea de exprimare - și discursul dăunător, discriminatoriu. Analiza discursului instigator la ură în contextul fără precedent al unei crize medicale globale a prezentat provocări unice. Studiul oferă o imagine de ansamblu asupra spectrului discursului instigator la ură așa cum apare pe rețelele sociale, oferind o imagine de ansamblu asupra tuturor tipurilor de ură, de la verbale la îndemnuri la violență sau terorism. Cadrul analitic analizează, de asemenea, răspunsurile juridice naționale și internaționale la discursul instigator la ură, inclusiv legislația din Regatul Unit, SUA, UE și globală, alături de politicile Facebook de moderare a conținutului legate de COVID-19. Cercetarea aduce perspective noi, concentrându-se pe discursul instigator la ură declanșat în mod specific de o criză medicală și propunând un model analitic original. Pe baza setului de instrumente avansate de gestionare a discursului instigator la ură al Consiliului Europei, a fost elaborată o schemă de analiză care clasifică exemplele, evaluează nivelul lor de explicitete și analizează dacă acestea includ un îndemn la acțiune.

Cadrul metodologic detaliază evoluția în mai multe etape a corpusului, inclusiv propunerea inițială de cercetare, consultările cu comitetul de evaluare, o publicație preliminară și versiunea finală. Urmează apoi descrierea instrumentelor experimentale, Facebook Comments Extractor și WordSmith concordancer. Sunt incluse capturi de ecran care ilustrează funcționalitatea acestora, alături de o schemă cuprinzătoare a procesului experimental, descrisă pas cu pas.

Interpretarea datelor cuprinde mai mulți pași. În primul rând, cuvintele cheie din lexiconul COVID-19 au fost examinate în combinație cu sintagmele lor, ceea ce a condus la identificarea mai multor categorii de discurs instigator la ură decât se anticipase inițial. Analiza cantitativă oferă un set larg de exemple autentice, care au fost clasificate în tipuri distincte de discurs instigator la ură, utilizare a metaforelor și expresii umoristice. A fost calculată frecvența la mia de cuvinte (ptw), iar procentul de discurs instigator la ură a fost determinat prin compararea numărului total de sintagme cu cele care conțin elemente de discurs instigator la ură. Aceste constatări sunt prezentate atât în forma unor tabele, cât și diagrame. Analiza calitativă completează acest lucru cu un model detaliat de clasificare și o discuție critică ce abordează ipotezele și întrebările de cercetare.

Context și motivație

Mediul global în care trăim este format din numeroase națiuni eterogene din punct de vedere cultural și etnic, care constituie bogăția lumii. Cu toate acestea, aceste diversități, fie că sunt bazate pe religie, etnie, naționalitate, rasă, culoare, descendență, sex sau alți factori de identitate, sunt uneori exploatate pentru a segrega grupuri, minorități sau indivizi. În societatea internetului de astăzi, discursul de ură online a devenit un impediment omniprezent care amenință pacea socială și bunăstarea comunităților diverse din întreaga lume. În peisajul digital, socializarea este remodelată continuu prin interacțiunile dintre oameni și tehnologie. Companiile de social media

joacă un rol fundamental, deoarece unele dintre corporațiile din SUA și China au devenit giganți aproape omniprezenti. În timp ce companii precum Facebook se prezintă ca puteri democratizatoare, în ultimii ani s-a acordat mai multă atenție rolului lor în medierea și amplificarea formelor vechi și noi de persecuție, ură și discriminare.

Există o vorbă contemporană: dacă nu ai un profil de Facebook, nu ești. Aceasta a fost motivația alegerii unui titlu de teză care conținea cuvântul „Facebook” în loc de „social media”. Cu toate acestea, Facebook nu este doar cea mai importantă rețea de socializare din România; un clasament bazat pe numărul de utilizatori activi lunar (UAL) a relevat că Facebook ocupă primul loc la nivel mondial. Cu aproape trei miliarde de oameni și mai exact 2,96 miliarde de UAL, Facebook este cea mai mare rețea de socializare din lume. Aceasta înseamnă că aproximativ 37% din populația lumii folosește Facebook.

Deși platforma Facebook a închis sau interzis milioane de conturi, majoritatea false, acest lucru s-a întâmplat din cauza identificării unor informații eronate despre situația pandemiei de COVID-19. Prin urmare, prezenta cercetare își propune să evidențieze faptul că dreptul de a avea o opinie legată de acest subiect în mediul virtual a devenit un mijloc de exprimare a urii față de anumite entități care cred sau nu în pandemie, în măsurile luate de Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și de guverne, în vaccinuri și chiar în virusul în sine. Toate aceste aspecte pot fi observate în comentariile pe care oameni din întreaga lume le-au postat ca răspuns la diverse articole de pe paginile de Facebook ale cotidienelelor și ziarelor.

Discursul instigator la ură este în creștere în mediul online, iar în ultimii ani s-a înregistrat o creștere a ideologiei politice naționaliste radicale în politica de masă globală. De exemplu, fostul și actualul președinte american Donald Trump a mobilizat în mod repetat un electorat politic, denigrând imigranții mexicani și construind cunoscutul zid de frontieră care separă America de Mexic. Un alt exemplu este Regatul Unit, unde referendumul Brexit din 2016 a provocat vizibil expresii de sentimente antimusulmane și antiimigranți, care au avut loc simultan cu cea mai semnificativă creștere a infracțiunilor motivate de ură, motivate de religiozitate și rasă, întâlnită vreodată în istoria Marii Britanii. Astfel de evenimente semnificative din viața de zi cu zi au primit valuri de comentarii pe Facebook și alte platforme de socializare, pe care numeroase persoane au avut ocazia să exprime așa-numitul discurs instigator la ură. Un eveniment relativ nou, cum ar fi pandemia cauzată de virusul SARS-CoV-2, nu a făcut excepție de la această tendință. Prin urmare, a apărut o nouă oportunitate pentru cei care folosesc ura și a generat exprimări de argumente pro și contra, divizând astfel și mai mult lumea.

Ipoteza cercetării

Acest studiu își propune să realizeze o analiză de de corpus a discursului urii pe tema COVID-19 manifestat de utilizatorii Facebook. Ipoteza cercetării vizează analiza discursului instigator la ură manifestat în mediul online în timpul pandemiei, investigând în special aspecte legate de limbaj, cuvinte cheie aparținând lexicului COVID-19, colocații și rata lor de incidență în corpusul auto-elaborat, metafore, dar și integrarea limbajului umoristic în acest context. Deși contextul este unul

medical, studiul se referă la mai multe domenii precum economie, politică, război, divertisment, mass-media, turism, sport și teoria conspirației.

Experiențele trăite, atunci când a început pandemia eram student masterand și am trecut la studiu față în față la cel online, au pus bazele prezentei cercetării și au determinat formularea următoarelor întrebări directoare de cercetare: Ce strategii de combatere a discursului instigator la ură cu privire la COVID-19 sunt utilizate pe Facebook?; Cum sunt aceste strategii de vorbire realizate lingvistic pe Facebook?; De ce sunt utilizate astfel de strategii în contextul discuțiilor de pe Facebook legate de COVID-19?

Pentru a răspunde la această schemă de întrebări de cercetare, ce? cum? și de ce? Am pornit de la o premisă simplă: utilizatorii Facebook folosesc un limbaj metaforic pentru a-și ascunde discursul instigator la ură atât față de societate, cât și față de indivizi, evitând în același timp cenzura. Ei speră că, prin această metodă, vor fi auziți și opiniile lor vor fi luate în considerare. În consecință, au fost lansate două ipoteze de lucru. Prima ipoteză care stă la baza cercetării este următoarea: dacă discursul utilizatorilor Facebook conține metafore, jocuri de cuvinte, argou și diferite simboluri și emoticoane, atunci aceștia folosesc discursul instigator la ură. Utilizatorii Facebook folosesc pe scară largă orice strategie discursivă disponibilă pentru a exercita puterea asupra celeilalte părți. Schimbul de remarci se realizează cu ajutorul comunicării mediate de calculator (CMC). Cu toate acestea, argumentele pro și contra conțin adesea ironie, cuvinte insultătoare, precum și figuri de stil, în special metafore. O altă ipoteză de lucru care stă la baza acestui studiu presupune că, dacă aceste comentarii postate de utilizatorii de Facebook ca răspuns la conținutul de știri despre COVID-19 provoacă sau incită la discursuri de ură, acestea pot influența percepția publică și chiar pot afecta procesele decizionale. Prin urmare, unele răspunsuri guvernamentale - cum ar fi relaxarea obligativității purtării măștilor, ridicarea parțială a restricțiilor în timpul lunilor de vară sau organizarea de evenimente culturale pentru persoanele vaccinate - ar putea reflecta schimbări în sentimentul public influențate de discursul online.

Structura tezei, limitele și inovațiile

Teza este alcătuită din cinci capitole, pe lângă rezumat, concluzii și recomandări, referințe și anexe.

Capitolul 1, partea de introducere cuprinde contextul și motivația, întrebările de cercetare, obiectivele de lucru și ipotezele cercetării, rezultatele așteptate și limitările. Una dintre limitări o reprezintă comentariile care nu au respectat politicile COVID-19 ale platformei Facebook. De asemenea, au fost interzise sau șterse articole sau videoclipuri al căror conținut a fost considerat neadecvat. O altă limitare constă în limitele temporale ale setului de date. Articolele și știrile selectate pentru colectarea datelor au fost publicate și postate între 2020 și 2022. Astfel, comentariile care au apărut după această perioadă nu au fost incluse în baza de date analizată.

Capitolul 2, cadrul teoretic, subliniază natura multidisciplinară a acestei teze de doctorat. Acest capitol explorează diverse teorii și analizează lucrări de referință cheie din diverse domenii, inclusiv lingvistica de corpus, evidențiind contribuțiile lui McEnery și Hardie (2012) și Sinclair (2004), studii de metafore care evocă repere precum lucrările lui Lakoff și Johnson (1980),

Fairclough (1995), Deignan (2005), Kövecses (2000), Grady (1997), Ritchie (2003) și Goatly (1997), AD se referă la teorii precum cele propuse de Brown și Yule (1983), Grice (1975), Lyons (1977), Givón (1979), Stalnaker (1978), Sadock (1978), Fillmore (1977), Firth (1957), Hymes (1964), Halliday și Hasan (1976), Malinowski (1935) și Labov (1971); Limbajul umoristic și mass-media includ studiul limbajului umoristic (Ermida & Chovanec, 2012) și teorii precum cele propuse de Blake (2007) și Raskin (1985); politețea interculturală se referă la Spencer-Oatey (2008), Goffman (1956), Brown și Levinson (1987), Leech (2014) și Watts (2003).

Capitolul 3, cadrul analitic, se referă la discursul instigator la ură. Articolul 10 din CEDO prevede că legile privind discursul instigator la ură sunt compatibile cu libertatea de exprimare, dar permite, de asemenea, statelor să stabilească limite pentru a proteja siguranța publică atunci când este necesar. Fiecare stat are libertatea de a stabili limite pentru a diferenția între libertatea de exprimare și discursul instigator la ură; astfel, sunt analizate mai multe legi și reglementări. Legea ordinii publice din 1986, Legea comunicațiilor din 2003, Legea urii rasiale și religioase din 2006 și Legea egalității din 2010 sunt menționate în legătură cu Regatul Unit; sunt discutate Primul Amendament, inclusiv legile care se referă la incitarea la violență, amenințările reale, infracțiunile motivate de ură, reglementările la locul de muncă și legile statelor din SUA, în timp ce legislația europeană și internațională, inclusiv articolul 20 din PIDCP, Decizia-cadru privind combaterea rasismului și xenofobiei, conține prevederi care impun statelor membre să incrimineze instigarea publică la violență sau ură împotriva unui grup sau a unui individ pe baza rasei, religiei, originii etnice sau naționalității, Convenția de la Budapesta (cunoscută și sub numele de Convenția privind criminalitatea cibernetică) și ODIHR al OSCE, care oferă îndrumări și instruire privind combaterea discursului instigator la ură, monitorizează infracțiunile motivate de ură și sprijină eforturile de combatere a discursului instigator la ură online. Întrucât experimentul a fost realizat exclusiv pe rețeaua de socializare Meta, cunoscută de majoritatea oamenilor sub numele de Facebook, sunt prezentate măsurile de protecție împotriva COVID-19 incluse în politicile platformei. În timpul pandemiei, Facebook a eliminat sau interzis conținutul considerat fals și care făcea referire la existența și răspândirea virusului, la remediile cu vitamina C, la măsurile de distanțare socială, ca modalitate de instalare a infrastructurii 5G sau la obligativitatea purtării măștilor de protecție fiind conectați la tehnologia 5G, precum și la vaccinările care implicau inocularea de substanțe toxice ce permiteau plantarea de microcipuri sau modificarea ADN-ului. Toate aceste dezinformări au sporit gradul de discurs instigator la ură perpetuat pe Facebook. Acest capitol aduce un element de noutate, deoarece cel mai important aspect al analizei discursului instigator la ură a fost experiența evaluatorului. Prin urmare, în conformitate cu Consiliul Europei, propun următorii parametri: gradul în care cuvântul/expresia a fost provocatoare sau agresivitatea mesajului cu opțiunile de răspuns „NSV”, „NMV” și „NRV”; cât de direct a fost mesajul cu opțiunile de răspuns „D” și „I”; gradul în care mesajul ar putea fi considerat un îndemn la acțiune cu opțiunile de răspuns „NTLM”, „PMLM” și „TLM”. Unele țări au prevederi clare privind tipurile de discurs instigator la ură care se pedepsesc conform legii penale. O colecție de prevederi legislative naționale pe această temă poate fi găsită accesând linkul furnizat de membrii INACH.

Capitolul 4, cadrul metodologic, descrie modul în care a fost construit corpusul, detaliind procedura de colectare a datelor și descriind instrumentele experimentale și metoda utilizată în cercetare.

Secțiunea de colectare a datelor descrie întregul proces de extindere a corpusului auto-realizat, care a implicat mai multe etape: propunerea de cercetare științifică, disciplinele studiate în cadrul școlii doctorale a Universității „1 Decembrie” din Alba Iulia, publicațiile în reviste științifice și forma finală a acestuia. De asemenea, sunt descrise portofoliul de pagini de Facebook din publicații britanice, americane și internaționale din care au fost extrase comentariile care au fost folosite pentru construirea corpusului. În plus, sunt furnizate detalii despre datele statistice aferente corpusului privind numărul de cuvinte, precum și procentele pentru fiecare categorie din corpus. Sunt descrise și cuvintele cheie care au fost folosite pentru căutarea articolelor despre COVID-19, intervalele de timp la care acestea au fost postate și perioadele în care am extras comentariile. Sunt prezentate apoi cele două instrumente experimentale: Comments Exporter pentru Facebook, care a fost utilizat pentru a îmbunătăți și completa procesul manual de colectare a datelor, și concordancerul WordSmith, cu cele trei funcții de bază ale concordancerului Concord, KeyWords și WordList. Fiecare modul oferă și alte caracteristici ale corpusului textual sau ale textului analizat. De exemplu, cologațiile și graficele de dispersie au fost calculate folosind o căutare de concordanță. Alte module au fost utile în pregătirea, curățarea și structurarea corpusului textual. WordSmith Tools poate fi utilizat în 80 de limbi diferite și, împreună cu alte câteva produse software similare, este un program popular la nivel internațional pentru lucrul bazat pe metodologia lingvistică a corpusurilor.

Capitolul 5, analiza și interpretarea datelor, prezintă rezultatele și interpretarea experimentului. Înainte de a începe identificarea și analiza exemplilor de discurs instigator la ură, am căutat și extras cologații ale cuvintelor aparținând câmpului semantic COVID-19 din corpusul realizat în mod propriu: „coronavirus”, „virus”, „distanțare socială”, „mască”, „lockdown”, „carantină”, „test”, „vaccin” și „certificat verde”. Analiza cantitativă a produs tabele care prezintă frecvența cuvintelor instigatoare la ură (CCIC), numărul total de apariții în corpus, ptw-ul, numărul de cologații și diagrame care prezintă statistici în procente privind discursul instigator la ură COVID-19 legat de cologațiile cuvintelor cheie. Analiza cantitativă a urmat trei direcții principale: diverse forme de discurs instigator la ură (cuvinte și expresii jignitoare, insulte rasiale și etnice care vizează grupuri, lexicul celui de-al Doilea Război Mondial, leetspeak), jocuri de cuvinte și metafore despre COVID-19. Jocurile de cuvinte despre COVID-19 au fost organizate în funcție de categoriile: teorii ale conspirației, divertisment, ideologie, grupuri marginalizate, mass-media, medical, politic, rasial și etnic, știință și sport. Am procedat în același mod cu metaforele despre COVID-19, care au fost organizate în funcție de următoarele domenii: afaceri, teorie a conspirației, criminalitate, moarte, divertisment, experimente de laborator, mass-media, politică, sport și război. Analiza calitativă a produs tabele și diagrame care prezintă datele statistice ale tuturor formelor de discurs instigator la ură detectate în corpus, acestea fiind analizate conform modelului propus în Capitolul 3. Această analiză a fost urmată de un schimb de întrebări și răspunsuri (RQ), care a

clarificat strategiile de discurs instigator la ură legate de COVID-19 utilizate pe Facebook, modul în care au fost implementate strategiile de discurs instigator la ură pe Facebook și motivele pentru care strategiile de discurs instigator la ură erau utilizate pe Facebook.

Concluzii și recomandări

Deși această lucrare oferă o contribuție inovatoare și originală la studiul discursului instigator la ură legat de COVID-19 pe Facebook, nu pretinde că a epuizat pe deplin complexitățile acestui subiect. Cercetarea a fost afectată de mai multe limitări, în special cele care decurg din politicile de moderare a conținutului Facebook și din limitele temporale ale colectării datelor. Datele analitice au fost derivate din comentariile utilizatorilor la articolele de știri despre COVID-19 postate pe paginile de Facebook ale mai multor instituții media din Marea Britanie, SUA și internaționale. Aceste comentarii au fost colectate între septembrie 2021 și decembrie 2022, iar postările originale au apărut din martie 2020 până în noiembrie 2022. Corpusul rezultat cuprinde peste un milion de cuvinte extrase din 78 de articole. În ciuda acestui set extins de date, unele comentarii nu au fost disponibile din cauza ștergerii sau interzicerii de către Facebook, ceea ce limitează inevitabil caracterul complet al corpusului. În plus, pe măsură ce interesul public pentru COVID-19 a scăzut începând cu 2022, alte subiecte conexe - cum ar fi anchetele privind vaccinurile care implică personalități importante precum Ursula von der Leyen sau politica zero-COVID a Chinei - au atras mai multă atenție. Evoluții mai recente, inclusiv anunțul fostului președinte american Joe Biden din iulie 2024 privind o infecție cu COVID-19, cu puțin timp înainte de a se retrage din cursa prezidențială, sugerează că cercetările în curs ar putea explora în mod fructuos dinamica discursului instigator la ură după pandemie, odată ce COVID-19 nu mai este considerat o amenințare globală imediată.

Abordarea Facebook în gestionarea conținutului COVID-19 s-a concentrat în mare măsură pe cenzurarea informării false și a dezinformării, dar acest lucru nu s-a tradus eficient în reducerea discursului instigator la ură. Utilizarea unei analize de colocație țintite a lexicului COVID-19 a permis identificarea diverselor manifestări ale discursului instigator la ură în cadrul corpusului. Acestea includ insulte explicite și limbaj ofensator, referințe derogatorii la grupuri rasiale și etnice, aluzii la evenimente istorice precum al Doilea Război Mondial, utilizarea leetspeak-ului, precum și expresii metaforice și bazate pe jocuri de cuvinte legate de COVID-19. Este important de recunoscut faptul că clasificarea discursului instigator la ură în grade scăzute, moderate și ridicate de violență este inerent subiectivă și modelată de considerații interculturale, deoarece diferite țări mențin praguri variate pentru libertatea de exprimare.

În cele din urmă, combaterea discursului instigator la ură necesită un efort colectiv. Persoanele fizice pot contribui prin modelarea unei comunicări responsabile și respectuoase, în special pentru generațiile mai tinere. Rămâne esențială raportarea și creșterea gradului de conștientizare cu privire la astfel de fenomene și consecințele lor. La nivel instituțional, platformele de socializare poartă responsabilitatea de a-și îmbunătăți mecanismele de filtrare și moderare pentru a atenua comportamentele violente online. În același timp, factorii de decizie

politică trebuie să colaboreze între jurisdicții pentru a formula și implementa cadre juridice mai eficiente care să abordeze complexitățile discursului instigator la ură în era digitală.

Având în vedere cele de mai sus, sunt propuse mai multe direcții pentru cercetări viitoare și răspuns instituțional. În primul rând, studiile ulterioare ar trebui să se extindă dincolo de perioada pandemiei pentru a urmări evoluția discursului instigator la ură într-un context post-COVID. Retorica din jurul vaccinărilor, responsabilității politice și sănătății publice rămâne foarte încărcată și este probabil să continue să genereze discursuri ostile pe toate platformele. În al doilea rând, cercetările viitoare ar trebui să adopte o perspectivă multimodală, încorporând elemente vizuale și simbolice - cum ar fi emoji-uri, meme-uri și GIF-uri - care codifică frecvent discursul instigator la ură în moduri non-verbale. Aceste elemente eludează adesea sistemele tradiționale de moderare bazate pe text, dar joacă un rol central în comunicarea online.

La nivel de politici, tensiunea persistentă dintre protejarea libertății de exprimare și combaterea discursului dăunător trebuie abordată prin colaborare internațională. Armonizarea definițiilor și aplicarea legilor privind discursul instigator la ură, respectând în același timp tradițiile juridice naționale, rămâne un obiectiv complex, dar necesar, în special în crizele globale în care dezinformarea și discursul instigator la ură converg.

În cele din urmă, educația rămâne un instrument fundamental. Integrarea alfabetizării digitale, a gândirii critice și a comunicării interculturale în programele de învățământ și de informare publică poate ajuta indivizii să recunoască, să conteste și să contracareze discursul instigator la ură. Împuternicirea utilizatorilor să se implice etic online este esențială pentru promovarea unor spații digitale mai sănătoase.

În concluzie, această teză a contribuit la un volum tot mai mare de cercetări care urmăresc să înțeleagă dinamica discursului instigator la ură online în contexte de criză. Prin combinarea analizei lingvistice cu studiile media digitale și critica socială, aceasta oferă atât perspective empirice, cât și implicații practice. Pe măsură ce sfera publică digitală continuă să evolueze, abordarea discursului instigator la ură necesită nu doar măsuri reactive, ci și strategii proactive, colaborative și sensibile la context.

Bibliografie selectivă

Cărți:

Alexander, R. (1997). *Aspects of Verbal Humour in English*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.

Attardo, S. & Raskin, V. (1991). *Script Theory Revis(it)ed: joke similarity and joke representation Model*. *Humor*, 4 (3-4), 293-347.

Attardo, S. (2001). *Humorous Texts: A Semantic and Pragmatic Analysis*. Berlin-New York: Mouton de Gruyter

- Attardo, S. (2003). *Introduction*. In *The Pragmatics of Humor*, edited by Salvatore Attardo as a Special Issue of *Journal of Pragmatics* 35 (9), 1287-1294.
- Blake, B. J. (2007). *Playing with words: humour in the English language*. London, UK. Equinox Publishing Ltd.
- Brown, J. (1953). *Eight Types of Pun*. *PMLA* (Publications of the Modern Language Association of America), 71, 14-26.
- Brown, P. & Levinson, S. (1987). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, G., & Yule, G. (1983). *Discourse Analysis*. Cambridge University Press.
- Chiaro, D. (2010). *Translation, Humour and the Media*. Vol. 2. London: Continuum.
- Council of Europe. (2023). *PARLIAMENTARY TOOLKIT ON HATE SPEECH*. Strasbourg: Publishing COE.Int.
- Dascal, M. (1985). *Language use in jokes and dreams: sociopragmatics vs. psychopragmatics*. *Language and Communication*, 5 (2), 95-106
- Delabastita, D. (1996). *Wordplay and Translation: Introduction*. In Delabastita Dirk (ed), *In the Translator, Studies in Intercultural Communication, Volume 2, Number 2, Special issue*, Manchester, St. Jerome Publishing, pp. 127-139.
- Dolitsky, M. (1983). *Humor and the unsaid*. *Journal of Pragmatics* 7, 39-48.
- Ermida, I. & Chovanec, J. (2012). *Humour, Language and the Media*. In *Language and Humour in the Media*, Edited by Jan Chovanec and Isabel Ermida, Cambridge Scholars Publishing.
- Fairclough, N. (1989). *Language and Power*. New York: Longman.
- Fillmore, C. J. (1977). *Topics in lexical semantics*. In (ed.) R. W. Cole *Current Issues in Linguistic Theory* Bloomington: Indiana University Press.
- Firth, J.R. (1957). *Papers in Linguistics*. Oxford University Press.
- Fry, W. F. (1963). *Sweet Madness: A Study of Humor*. Palo Alto, California.: Pacific Books.
- Giorgadze, M. (2014). *Linguistic Features of Pun, Its Typology and Classification*. *European Scientific Journal*, /SPECIAL/ edition vol. 2, p. 271-275.
- Giora, R. (1991). "On the cognitive aspects of the joke", *Journal of Pragmatics* 16, 465-485.

- Goffman, E. (1956). *The Presentation of Self in Everyday Life*. University of Edinburgh Social Sciences Research Centre. Edinburgh.
- Grice, H. P. (1975). *Logic and conversation*. In (eds.) P. Cole & J. Morgan *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*, New York: Academic Press.
- Halliday, M. A.K. & Hassan, R. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.
- Herrick, M. T. (1950). *Comic Theory in the Sixteenth Century*. Illinois Studies in Language and Literature, Vol. 34, Urbana, IL: University of Illinois.
- Hockett, C. F. (1977). *Jokes*. In *The View from Language: Selected Essays, 1948-1964*, Athens: Georgia, 257-89.
- Hunter, L. (1983). *On misapplying the maxims: a Gricean look at wit*. Chicago Linguistic Society 19, 195-204.
- Hymes, D. (1964). *Towards ethnography of communication events*. In (Ed) P.P. Giglioli (1972). *Language and social context*. Harmondsworth, Middx: Penguin Books.
- Kant, I. (1987). *Critique of Judgment*. Translated by W. S. Pluhar. Indianapolis: Hackett Publishing. (Original work published 1790).
- Kelly, L. (1971). *Punning and the Linguistic Sign*. *Linguistics*, 9(66), 5-11.
- Kern, S. (2011). *The Modernist Novel: A Critical Introduction*. Cambridge University Press.
- Labov, W. (1971). *The Study of Language in Its Social Context*. In J. Fishman (Ed.), Volume 1 *Basic concepts, theories and problems: alternative approaches* (pp.152-216). Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783111417509-004>
- Lakoff, G., Espenson, J., & Schwartz, A. (1991). *Master Metaphor List (Technical report)*. Berkeley: Cognitive Linguistics Group University of California, Berkeley.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press
- Leech, G. (2014). *Principles of Pragmatics*. London, New York: Routledge Taylor & Francis Group.
- Lyons, J. (1968). *Introduction to Theoretical Linguistics*. Cambridge University Press.
- Malinowski, B. (1935). *Coral Gardens and their Magic*. Volume 2. London: Allen & Unwin.
- McEnery, T. & Hardie, A. (2012). *Corpus Linguistics: Method, theory and practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Meyer, M. (2004). *Between Theory, Method and Politics: Positioning of the Approaches to CDA*. (14-31), R. Wodak & M. Meyer, (Eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage Publications.
- Nash, W. (1985). *The Language of Humour. Style and Technique in Comic Discourse*. London-New York: Longman.
- Norrick, N. & Chiaro, D. (2009). *Humour in Interaction*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.
- Partington, A. (2006). *The Linguistics of Laughter. A Corpus-Assisted Study of Laughter-Talk*. Oxon: Routledge Studies in Linguistics
- Raskin, V. (1985). *Semantic Mechanisms of Humor*. Dordrecht: Reidel.
- Ritchie, G. (2004). *The Linguistic Analysis of Jokes*. London: Routledge.
- Ross, A. (1998). *The Language of Humour*. First Edition. London and New York: Routledge.
- Simpson, P. (2003). *On the Discourse of Satire. Towards a Stylistic Model of Satirical Humour*. Amsterdam: John Benjamins.
- Spencer-Oatey, H. (2008). *Face, (Im)Politeness and Rapport*. (11-48), In Helen Spencer-Oatey (Ed). *Culturally Speaking Culture, Communication and Politeness Theory*, London, New York: Continuum International Publishing Group.
- Stalnaker, R. C. (1978). *Assertion*. In P. Cole (Ed.), *Syntax and Semantics 9: Pragmatics* (pp. 315-332). New York: Academic Press.
- Watts, J. R. (2003). *Politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wodak, R., R. de Cilia, R. Reisigl & K. Liebhart (1999). *The Discursive Construction of National Identity*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Wodak, R. (2004). *The Discourse-Historical Approach*. (63-94), In Wodak, R. & Meyer, M. (Ed.). *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: Sage Publications.
- Wodak, R. & M. Meyer (2004) (Ed.). *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage Publications.
- Wodak, R., & Meyer, M. (2009). *Critical Discourse Analysis: History, agenda, theory and methodology*. In R. Wodak & M. Meyer (Eds.), *Methods of Critical Discourse Analysis*, 2nd ed., (1-33), London: Sage Publications.

Zhang, L. (2018). *An Analysis of Puns in The Big Bang Theory Based on Conceptual Blending Theory*. *Theory and Practice in Language Studies*, vol. 8, no. 2, pp. 213-217.

Surse online:

Acronym Finder. (n.d.). *IFR*. Retrieved on May 31, 2024, from <https://www.acronymfinder.com/IFR.html>

Bega, L. (1999, July 19). *The lyrics of the song Mambo No. 5*. Genius.com. Retrieved on May 25, 2024 from <https://genius.com/Lou-bega-mambo-no-5-a-little-bit-of-lyrics>

The Britannica Dictionary. (n.d.). *PBS (abbreviation)*. Encyclopædia Britannica, Inc. Accessed on March 25, 2024, from <https://www.britannica.com/dictionary/PBS>

Century of Songs. (2020, December 31). *I Will Survive - (2021 COVID Version)*. Facebook. Retrieved on May 30, 2024, from <https://www.facebook.com/watch/?v=455091128833159>

Chetty, N., & Alathur, S. (2018). *Hate speech review in the context of online social networks*. *Aggression and Violent Behavior*. 40, 108–118. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2018.05.003>

Chuandao, Y. (2005). *English Pun and Its Classification*. in *Language in India*, vol 5, Retrieved on June 17, 2023 from <http://www.languageinindia.com/april2005/englishpun2.html>

Council of Europe. (2021, March 16). *Toolkit for analysing a case of hate speech. Advanced guide*. Retrieved on July 30, 2024, from <https://pjp-eu.coe.int/en/web/human-rights-speech/advanced-guide>

Facebook Help Centre. (n.d.). *COVID-19 policy updates and protections*. Facebook. Retrieved on May 31, 2023, from <https://www.facebook.com/help/230764881494641>

GOV.UK. (2010). *Equality Act 2010: Guidance*. Retrieved on May 30, 2023, from <https://www.gov.uk/guidance/equality-act-2010-guidance>

Hudson, D. (2023, February 8). *Is hate speech protected by the First Amendment? The Foundation for Individual Rights and Expression*. Retrieved on May 31, 2023, from <https://www.thefire.org/news/hate-speech-protected-first-amendment#:~:text=widely%20varying%20expression.%E2%80%9D-.The%20First%20Amendment%20makes%20no%20general%20exception%20for%20offensive%2C%20repugnant,dissent%20in%20United%20States%20v.>

- Kelly, J. (2022, June 28). *Who is Ghislaine Maxwell? The story of her downfall*. BBC News. Retrieved on May 30, 2024, from <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-59733623>
- Legislation.gov.uk. (2003). *Communications Act 2003: Section 127*. Retrieved on May 30, 2023, from <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/21/section/127>
- Liberation. (2022, January 11). *Compil' BoJo dans la tourmente, présidentielle, Novax Djocovid, endométriose... Coco croque l'actu*. Retrieved on June 15, 2024, from https://www.liberation.fr/idees-et-debats/opinions/de-djokovic-a-taubira-de-pecresse-a-blanquer-coco-croque-lactu-20220111_QVIFAY5IGZHRZHVS2REVIG6RCM/
- Long, C. (2021, October 31). *How 'Let's Go Brandon' became code for insulting Joe Biden*. AP News. com. Retrieved on May 23, 2024, from <https://apnews.com/article/lets-go-brandon-what-does-it-mean-republicans-joe-biden-ab13db212067928455a3dba07756a160>
- Lua, A. (2023, March 15). *21 Top Social Media Sites to Consider for Your Brand in 2023*. Buffer. Com. Retrieved on March 30, 2023, from <https://buffer.com/library/social-media-sites/#:~:text=1.,world's%20population%20are%20Facebook%20users.>
- OHCHR. Org. (1976, March 23). *International Covenant on Civil and Political Rights*. United Nations. Retrieved on May 30, 2023, from <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/international-covenant-civil-and-political-rights#:~:text=Article%2020,-1.&text=Any%20propaganda%20for%20war%20shall,shall%20be%20prohibited%20by%20law.>
- Roose, K. (2021, September 3). *What Is QAnon, the Viral Pro-Trump Conspiracy Theory?* In The New York Times, Retrieved on June 5, 2024, from <https://www.nytimes.com/article/what-is-qanon.html>
- Russell, D. (Aug. 5, 2022). *What makes the world's first bar joke funny? No one knows*. Wbur.org Retrieved on June 2, 2024, from <https://www.wbur.org/endlessthread/2022/08/05/sumerian-joke-one>
- Swade, D.C. (2013, November 24). *Erh*. Urban Dictionary.com. Retrieved May 23, 2024, from <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=Erh>
- United Nations. (2019, June 19). *UN Strategy and Plan of Action on Hate Speech*. Retrieved on May 30, 2023, from

<https://www.un.org/en/hate-speech/un-strategy-and-plan-of-action-on-hate-speech>

Wagner, B. (2023, December 21). *Fact check: During Spanish Flu epidemic, refusal to wear a mask led to jail time for some*. USA Today. Com. Retrieved December 31, 2023, from <https://eu.usatoday.com/story/news/factcheck/2021/12/17/fact-check-during-spanish-flu-mask-slackers-faced-jail-time/8929102002/>

World Health Organisation. (2023, January 5). *Update on Global COVID-19 vaccination*. Retrieved on August 20, 2024, from chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://apps.who.int/gb/COVID-19/pdf_files/2023/05_01/Item1.pdf

Dictionare:

Cambridge Dictionary. (n.d.). *Definition of FFS from the Cambridge Advanced Learner's Dictionary & Thesaurus*. Retrieved on March 28, 2024, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/ffs>

Collins Dictionary. (n.d.). *Definition of 'BS'*. Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary. Retrieved on March 19, 2024, from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/bs#:~:text=If%20you%20describe%20something%20as,%2C%20informal%2C%20rude%2C%20disapproval%5D>

Dictionary.com. (2021, May 4). *May the Fourth be with you*. Pop Culture Dictionary. Retrieved on February 18, 2023, from <https://www.dictionary.com/e/pop-culture/may-the-fourth-be-with-you/>

Merriam-Webster. (n.d.). *GOP*. In Merriam-Webster.com dictionary. Retrieved on May 23, 2024, from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/GOP>

Oxford Dictionary. (n.d.). *Covidiot*. In Oxford Learner's Dictionaries. Retrieved on June 15, 2024, from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/covidiot?q=covidiot>

Urban Dictionary. (2005, April 10). *Dodge n podge*. Urban Dictionary.com. Retrieved on May 30, 2024, from <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=dodge%20n%20podge>

Word Reference. Com. (n.d.). *Paronomasia*. Online Language Dictionaries. Retrieved on February 18, 2023, from <https://www.wordreference.com/definition/paronomasia>

Articolele Corpus:

ABC News. (2020, March 26). *LOCKDOWN CRACKDOWN: Indian police give unorthodox,*

- sometimes violent summary punishments to people breaking the country's lockdown rules.* Retrieved on August 10, 2022, from <https://fb.watch/j4BKFUBXXY/>
- Agence France-Presse. (2020, August 17). *Wuhan wave. People watch a performance as they cool off in a swimming pool in Wuhan, China, on August 15, 2020.* Facebook.Com. Retrieved on November 4, 2021, from, <https://www.facebook.com/AFPnewsenglish/photos/a.163022200402458/3355201537851159/>
- Annett, T. & Peebles, A. (2021, December 27). *CDC Cuts COVID-19 Isolation Time in Half to 5 Days.* Time. Com. Retrieved on February 12, 2022, from <https://time.com/6131798/cdc-covid-19-isolation/>
- Ashford, B. (2021, January 6). *Wife of 'perfectly healthy' Miami doctor, 56, who died of a blood Disorder 16 days after getting Pfizer Covid-19 vaccine is certain it was triggered by the jab, as drug giant investigates first death with a suspected link to shot.* Daily Mail. Com. UK, Retrieved on February 12, 2022, from <https://www.dailymail.co.uk/news/article-9119431/Miami-doctor-58-dies-three-weeks-receiving-Pfizer-Covid-19-vaccine.html>
- Badshah, N. (2021, August 31). *Welsh teen in hospital with Covid targeted online by anti-vaxxers.* The Guardian. Com. Retrieved on September 2, 2021, from <https://www.facebook.com/theguardian/posts/pfbid0j3kHkJUPLrKo8gigGnzL8qLiPrKmdkrBvVR1CJvMXbt1Bbw3mkR77VNuymdti2AW1>
- BBC News. (2021, December 2). *Germany to ban unvaccinated people from shops and bars.* BBC. Com. Retrieved on January 12, 2022, from <https://www.bbc.co.uk/news/live/uk-59501192>
- Binding, L. (2021, June 21). *COVID-19: Social distancing and masks here to stay as new variants 'inevitable', expert says.* Sky News. Com. Retrieved on August 18, 2022, from <https://news.sky.com/story/covid-19-social-distancing-and-masks-here-to-stay-as-new-variants-inevitable-expert-says-12339775>
- Bloom, D. (2021, April 2). *Covid passport trials poised to start in weeks at FA Cup Final and World Snooker.* The Mirror. Co.UK. Updated on 3 Apr, 2021. Retrieved on July 28, 2022, from <https://www.mirror.co.uk/news/politics/covid-passport-trials-start-weeks-23839957>
- Brady, K. (2020, August 29). *Thousands turn out in Berlin to protest coronavirus measures.* Deutsche Welle. Com. Retrieved on August 10, 2022, from https://www.dw.com/en/thousands-turn-out-in-berlin-to-protest-coronavirus-measures/a-54756290?fbclid=IwAR0EgUQbLUnFsnUUKKYeuJu6rQvQuIN_8Y9ek1Z_aRonG7V0YUgZ5dNBpY
- Chalmers, V. (2021, November 17). *WINTER WAVE UK could follow Germany and plunge unvaccinated Brits into lockdown, expert warns.* The Sun. Co.UK. Last update on

- November 22, 2021. Retrieved on September 29, 2022, from <https://www.thesun.co.uk/health/16761788/uk-could-follow-germany-austria-unvaccinated-lockdown/>
- Chang, A., Qin, A., Qian, I. & Chien, A. C. (2022, April 29). *Under Lockdown in China*. The New York Times. Com. Retrieved on September 23, 2022, from <https://www.nytimes.com/interactive/2022/04/29/world/asia/shanghai-lockdown.html>
- Cockburn, H. (2020, July 4). *Coronavirus: Catalan regional government orders 'indefinite' lockdown of Spain's Segria region due to Covid-19*. Independent. Co. UK. Retrieved on September 3, 2022, from <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/coronavirus-catalonia-segria-region-cases-spike-lockdown-news-a9601261.html>
- Cole, H. (2021, September 9). *STOP THE LOCKS PM to green light Covid passports and booster Vaccine to stop winter lockdown – but Gov wants to EXTEND powers*. The Sun.Co.UK. Last update on September 10, 2021. Retrieved on September 29, 2022, from <https://www.thesun.co.uk/news/16096728/pm-covid-passports-winter-lockdown/>
- Colton, E. (2021, September 14). *New York teachers protest vaccine mandates, march across Brooklyn Bridge: 'I call the shots.'* Fox News. Com. Retrieved on October 23, 2022, from <https://fxn.ws/3ntVUCL>
- Davey, M. (2021, August 31). *What is C.1.2, the new Covid variant in South Africa, and should we be worried?* The Guardian. Com. Retrieved on February 1, 2022, from https://www.theguardian.com/australia-news/2021/aug/31/what-is-c12-the-new-covid-variant-in-south-africa-and-should-we-be-worried?CMP=fb_gu&utm_medium=Social&utm_source=Facebook&fbclid=IwAR2vXdE5pL9tyueODywywI64xjumLyaUih2TuermIwoPcDEIGHsZbg3cqBI#Echobox=1630391873
- Deutsche Welle News. (2020, June 7). *Coronavirus latest: Global deaths surpass 400,000*. Facebook. Retrieved on November 11, 2021, from https://www.dw.com/en/coronavirus-latest-global-deaths-surpass-400000/a-53715849?fbclid=IwAR0xRap7hB2SxvtnqN41IvwSqTfvc6-8TIqPjJ3qy_tBpkOluVST11EzvDQ
- Ducharme, J. (2021, April 2). *Should we keep wearing masks even after the pandemic ends?* Time. Com. Retrieved on February 9, 2022, from <https://time.com/5952051/masks-after-pandemic-ends/>
- Dwoskin, E. (2021, August 21). *Facebook says post that cast doubt on covid-19 vaccine was most popular on the platform from January through March*. Washington Post.Com. Retrieved on December 20, 2021, from <https://www.washingtonpost.com/technology/2021/08/21/facebook-coronavirus-vaccine/>

- Euronews. (2022, May 13). *Packed Ryanair flight not following social distancing rules*. Euronews. Com. Retrieved on February 12, 2022, from <https://www.facebook.com/euronews/videos/234950210937358>
- Fox News. (2022, November 29). TUCKER CARLSON: *Shanghai is the largest prison camp in human history*. Facebook. Retrieved on December 20, 2022, from <https://www.facebook.com/FoxNews/videos/851330469240578>
- Frost, N. (2021, November 9). *Protest outside New Zealand's Parliament assails sweeping new Covid mandates*. The New York Times. Com. Retrieved on May 20, 2022 from <https://nyti.ms/3H3DiRk>
- Gabor, D. & Rogozanu, C. (2020, April 16). *Are western Europe's food supplies worth more than East European workers' health?* The Guardian. Com. Retrieved on May 10, 2022, from <https://www.theguardian.com/world/commentisfree/2020/apr/16/western-europe-food-east-european-workers-coronavirus>
- Giuffrida, A. & Henley, J. (2021, November 24). *Italy to tighten Covid rules for unvaccinated with 'super green pass'*. The Guardian. Com. Retrieved on May 28, 2022, from <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/24/italy-poised-to-tighten-rules-for-unvaccinated-with-super-green-pass>
- Guarascio, F. & Hovet, J. (2021, November 24). *COVID cases break records in Europe, prompting booster shot expansion*. Reuters. Com. Retrieved on March 28, 2022 from <https://reut.rs/3G2Pkt5>
- He, L. (2022, November 23). *China to punish internet users for 'liking' posts in crackdown after zero-Covid protests*. CNN. Com. Retrieved on December 28, 2022, from <https://www.cnn.com/2022/11/30/media/china-new-internet-rule-punish-liking-posts-intl-hnk/index.html>
- Hymas, C. & Riley-Smith, B. (2021, April 2). *Exclusive: Green light for vaccinated Britons to take overseas holidays*. Telegraph. Co. UK. Retrieved on December, 15, 2022 from <https://www.telegraph.co.uk/news/2021/04/02/green-light-vaccinated-britons-take-overseas-holidays/>
- Ilie, L. (2021, December 21). *Romanian crowd tries to storm parliament in protest at COVID-19 pass*. Reuters. Com. Retrieved on December, 14, 2022 from <https://reut.rs/3mnbDMh>
- Jewers, C. & Lewis, L. (2021, November 20). *Europe's anti-lockdown hell: Violence breaks out in Vienna as 10,000 protesters take to the streets*. Daily Mail. Co. UK. Retrieved on March, 18, 2022 from <https://www.dailymail.co.uk/news/article-10224081/Netherlands-anti-lockdown-violence-one-person-SHOT-Rotterdam-orgy-violence.html?ito=social-facebook&fbclid=IwAR14d51esPRbmOMCDVhSV0KpGj1cVxvZpHUCo5OTq6Sf1WzJrvbpl3KhzM>

- Katz, B. & Michaels, D. (2021, July 1). *Covid-19 Vaccine Passport System Gets First Test in Europe*. The Wall Street Journal. Com. Retrieved on May 18, 2022, from <https://www.wsj.com/articles/covid-19-vaccine-passport-system-gets-first-test-in-europe-11625145761>
- Keighle, F. (2021, March 1). *Boris Johnson offers to host all Euro 2020 matches in UK this summer - and wants World Cup*. Mirror. Co. UK. Retrieved on January 12, 2022, from <https://www.mirror.co.uk/sport/football/news/boris-johnson-sets-sights-bonanza-23588660>
- Keighley, F. (2021, June 22). *Wembley to host over 60,000 fans at Euro 2020 semi-finals and final as UEFA deal agreed*. Mirror. Co. UK. Retrieved on January 12, 2022, from <https://www.mirror.co.uk/sport/football/news/england-wembley-euro-2020-uefa-24369541>
- Kilander, G. (July 30, 2022). *Biden tests positive for Covid again, doctor says*. Independent. Co. UK. Retrieved on December 14, 2022, from <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/president-joe-biden-covid-test-b2134816.html>
- Kirton, D. (2022, April 4). *Shanghai to extend lockdown of 26 million people as it reviews COVID test results*. Reuters. Com. Retrieved on December 18, 2022, from <https://www.reuters.com/world/china/china-sends-military-doctors-shanghai-test-26-mln-residents-covid-2022-04-04/>
- Kluger, J. & Park, A. (2020, December 11). *DR. ANTHONY FAUCI and the FRONTLINE HEALTH WORKERS are TIME'S 2020 Guardians of the year*. Time.Com. Retrieved on December 18, 2021, from <https://ti.me/3gB5kGV>
- Knapton, S. (2021, February 13). *In the war against Covid, an arsenal of drugs is on the Way*. The Telegraph. Co. UK. Retrieved on January 12, 2022, from <https://www.telegraph.co.uk/global-health/science-and-disease/war-against-covid-arsenal-drugs-way/>
- Lackey, B. & Smith, T. (2022, January 16). *Australia confirms Novak Djokovic is banned from the country for THREE YEARS as Prime Minister takes a brutal swipe at the tennis superstar after his dramatic late-night deportation and his dad labels saga an 'ASSASSINATION'*. Daily Mail. Co. UK. Retrieved on February 18, 2022, from <https://www.dailymail.co.uk/news/article-10408671/Australia-confirms-Novak-Djokovic-banned-country-THREE-YEARS.html>
- LaFraniere, S. (2022, November 4). *New Booster Shot Targets Covid Variants More Effectively, Pfizer Says*. The New York Times. Com. Retrieved on December 18, 2022, from <https://www.nytimes.com/2022/11/04/us/politics/covid-booster-pfizer.html>
- Leeson, A. & Chun, M. (2022, January 16). *Djokovic loses fight against Australia deportation*.

- AFP News Agency. Com. Retrieved on December 12, 2022 from <http://u.afp.com/wGWK>
- Leonhardt, D. (2022, January 25). *Two covid Americas*. The New York Times. Com. Retrieved on December 10, 2022, from <https://www.nytimes.com/2022/01/25/briefing/covid-behavior-vaccinated-unvaccinated.html>
- McGinty, J. C. (2021, September 10). *Some Vaccines Last a Lifetime. Here's Why Covid-19 Shots Don't*. The Wall Street Journal. Com. Retrieved on February 19, 2022, from <https://www.wsj.com/articles/some-vaccines-last-a-lifetime-heres-why-covid-19-shots-dont-11631266201>
- Moore, J. (2020, May 2). *NHS workers are not soldiers in a war – coronavirus is a crisis which should have been prepared for*. Independent. Co. UK. Retrieved on December 12, 2021 from <https://www.independent.co.uk/voices/nhs-workers-coronavirus-crisis-war-pandemic-covid-19-a9495526.html>
- Mulvey, K. (2021, November 2021). *Why I'm not selfish for refusing to wear a mask*. The Telegraph.Co.UK.Retrieved on January 19, 2022, from <https://www.telegraph.co.uk/women/life/not-selfish-refusing-wear-mask/>
- NBC News. (2021, November 21). *Dutch police arrest couple attempting to flee quarantine for Spain*. By Reuters. Retrieved on February 19, 2022, from https://www.nbcnews.com/news/world/dutch-police-arrest-couple-attempting-flee-covid-quarantinerena6893?cid=sm_npd_nn_fb_ma&fbclid=IwAR3OhVRZht8TZCCak6q4gP3UUeiiY8xt9kOX09P40tCPcBhPYxpJ7aqzGao
- Newey, S. & White, J. (2020, March 22). *Coronavirus outbreak declared a pandemic: what does it mean, and does it change anything?* The Telegraph. Co. UK. Retrieved on December 18, 2021, from <https://www.telegraph.co.uk/global-health/science-and-disease/pandemic-coronavirus-who-what-impact-uk/>
- Pancevski, B. (2021, November 18). *Covid-19 Surge Prompts Renewed Lockdown in Parts of Europe*. The Wall Street Journal. Com. Retrieved on May 18, 2022, from <https://www.wsj.com/articles/covid-19-surge-prompts-renewed-lockdown-in-parts-of-europe-11637267293>
- Parker, A. (2021, December 12). *Timeline: Trump tested positive for covid-19 before his debate with Biden*. Washington Post. Com. Retrieved on February 10, 2022, from <https://www.facebook.com/washingtonpost/videos/711425813578354>
- Patel-Carstairs, S. (2021, November 24). *COVID-19: WHO says it's time for countries to have "healthy debate" about mandatory vaccination*. Sky News. Com. Retrieved on February 10, 2022 from <https://news.sky.com/story/covid-19-who-warns-of-half-a-million-more-virus-related-deaths-by-spring-across-europe-12477120>

- Peiser, J. (2020, August 6). *A Mississippi town welcomed students back to school last week. Now 116 are home in quarantine.* Washington Post. Com. Retrieved on October 15, 2021, from https://www.washingtonpost.com/nation/2020/08/06/school-coronavirus-outbreak-mississippi/?utm_campaign=wp_main&utm_medium=social&utm_source=facebook&fbclid=IwAR1whckjnpWkowVZO66SaXIX2LS4CAr_t5K_28ugeRt8vOUUhL0UhJ-GE
- Pike, M. (2021, July 24). *Piers Morgan caught Covid at Euro 2020 final despite being double-jabbed.* Mirror. Co. UK. Retrieved on November 18, 2021, from <https://www.mirror.co.uk/3am/celebrity-news/breaking-piers-morgan-caught-covid-24609118>
- Reuters. (2020, August 10). *Antonio Banderas says he has tested positive for the coronavirus.* Facebook. Retrieved on November 18, 2022, from <https://www.facebook.com/Reuters/photos/a.128043330549365/3513920035294994/?type=3>
- Rosenberg, A. (2022, June 20). *Pediatric covid vaccines could change how we deal with the pandemic.* Washington Post. Com. Retrieved on December 4, 2022, from https://www.washingtonpost.com/opinions/2022/06/20/covid-vaccines-under-5-change-how-we-approach-pandemic/?utm_campaign=wp_main&utm_medium=social&utm_source=facebook&fbclid=IwAR0i7zeOGUL1S5Atr7Cgug73zpG5fpvAWfmxM95AvpH3xq6x90-H5AaVZ1I
- Ruiz, K. (2020, July 16). *Florida dad, 42, is fighting for life after his son ignored his parents' advice and went out with friends without a mask and infected his whole family with COVID-19.* Daily Mail. Co. UK. Retrieved on November 18, 2021, from <https://www.dailymail.co.uk/news/article-8531497/Florida-dad-fighting-life-contracting-COVID-19-son.html>
- Salzman, S. (2022, March 4). *A war during a pandemic: experts warn of a perfect storm.* ABC News. Retrieved on November 18, 2022, from <https://abcnews.go.com/International/war-pandemic-experts-warn-perfect-storm/story?id=83227639>
- Sample, I. (2020, December 27). *Covid poses "greatest threat to mental health since second world war."* The Guardian. Com. Retrieved on November 18, 2021, from <https://www.theguardian.com/society/2020/dec/27/covid-poses-greatest-threat-to-mental-health-since-second-world-war>
- Skopeliti, C. & Obordo, R. (2021, August 28). *'I'm utterly sick of it': UK workers on the return of the commute.* The Guardian. Com. Retrieved on February 10, 2022, from <https://www.theguardian.com/uk-news/2021/aug/28/seven-uk-workers-talk-about-travelling-work-commute-covid-pandemic>

- Sky News. (2021, December 19). COVID-19: *Germany announces quarantine for UK travellers to slow Omicron spread*. Retrieved on August 18, 2022, from <https://news.sky.com/story/covid-19-germany-announces-quarantine-for-travellers-from-uk-12499609>
- Thackray, L. (2021, December 31). *Covid can spread between rooms in hotel quarantine, research shows*. Independent. Co. UK. Retrieved on August 28, 2022, from <https://www.independent.co.uk/travel/news-and-advice/covid-spread-between-hotel-rooms-quarantine-b1984817.html>
- Thrower, A. (2022, October 7). *EXCLUSIVE: Brits should wear face masks again to avoid new Covid lockdown, claims expert*. The Mirror. Co. UK. Retrieved on December 16, 2022, from <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/brits-should-wear-face-masks-28151050>
- Winchester, L. (2020, July 2020). *New face mask rules – from banks to shopping centres all the places you need to wear a covering from today*. The Sun. Co. UK. Retrieved on December, 18, 2021 from <https://www.thesun.co.uk/money/12204481/face-masks-shops-banks-list/>
- Winsor, M. & Shapiro, E. (2022, January 26). *COVID-19 updates: US cases down nearly 25%*. ABC News. Com. Retrieved on August 10, 2022, from <https://abcn.ws/3u3dBwg>
- Wright, J., Vazquez, M., Klein, B., Liptak, K., & Barrett, T. (2022, April 26). *Vice President Kamala Harris tests positive for Covid*. CNN. Com. Retrieved on December 28, 2022, from <https://www.cnn.com/2022/04/26/politics/kamala-harris-positive-covid/index.html>